

AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI
NİZAMİ GƏNCƏVİ ADINA
MİLLİ AZƏRBAYCAN ƏDƏBİYYATI MUZEYİ

ISSN 2522-4808 (print)

RİSALƏ

Araşdırmalar toplusu

14

Bakı – “Elm və təhsil” – 2018

*Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi
Elmi Şurasının 08 dekabr 2017-ci il tarixli (protokol № 10)
qərarı ilə çap olunur*

Redaktor:
Rafael HÜSEYNOV,
akademik

Redaksiya heyəti:

**Kamil Allahyarov, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Nizami Muzeyi, Azərbaycan
Xatirə Bəşirli, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Nizami Muzeyi, Azərbaycan
Şəfəq Əlibəyli, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Nizami Muzeyi, Azərbaycan
Aida Qasımova, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Nizami Muzeyi, Azərbaycan
Özgen Felek, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Yel Universiteti, ABŞ
Mbaye Lo, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Dyuk Universiteti, ABŞ
Hendrik Boeşoten, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Maynz Universiteti, Almaniya
Nataliya Çalisova, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Rusiya Dövlət Humanitar
Universiteti, Rusiya Federasiyası**

**Risalə. Araşdırmalar toplusu. 14-cü kitab
Bakı, “Elm və Təhsil” nəşriyyatı, 2018, 184 s.**

Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin “Risalə” elmi araşdırmalar toplusu ildə 2 dəfə nəşr edilir və məzmunu etibarilə klassik və müasir ədəbiyyat, ədəbiyyat nəzəriyyəsi və folklor-şünaslıq, mədəniyyət problemləri və muzeyşünalıq məsələlərini əhatə edir.

“Risalə” araşdırmalar toplusu Nizami muzeyinin buraxdığı tədqiqat topluları “Xəmsə”sinə daxil olan elmi nəşrdir və “Şərq” (Tərcümə toplusu), “Məclis” (Mərasimlər toplusu), “Xəzinə” (Kataloqlar toplusu), “Qaynaq” (Mənbələr toplusu) silsiləsini tamamlayır.

“Risalə” araşdırmalar toplusu Ali Attestasiya Komissiyasının təsdiq etdiyi nəşrlər sırasında yer almaqdadır.

“Risalə” mütəxəssislər, ali məktəb tələbələri, eləcə də Azərbaycan ədəbiyyatı və mədəniyyətinin problemləri ilə maraqlanan geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Solmaz ABDULLAYEVA-AZADOVA

XX ƏSR AZƏRBAYCAN NƏSRİNİN İNGİLİS DİLİNDƏ İŞIQLANDIRILMASI

Açar sözlər: XX əsr, Azərbaycan nəsr, ingilis dili

Keywords: XX century, Azerbaijani prose, English, translation

Ключевые слова: XX век, азербайджанская проза, английский язык, перевод

Tərcümə digər xalqların mənəvi mədəniyyəti ilə tanışlığın ən yaxşı vasitələrindən biridir. Tərcümə insanların maariflənməsinə və mədəni yaxınlığına yönəlmiş bir sənətdir. Xalqların yaxınlaşmasına, milli ədəbiyyatların dünya ədəbi prosesinə münbit şərait yaradan bədii tərcümənin öyrənilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Əsərin müəllifi ilə yanaşı tərcüməçi də hər sözə, hər cümləyə görə məsuliyyət daşıyır.

Bədii tərcümə milli ədəbiyyatların qarşılıqlı əlaqələrinin və qarşılıqlı təsirinin ən mühüm formasıdır. Ədəbiyyatların qarşılıqlı təsiri və qarşılıqlı zənginləşməsi və başqa dildə olan ədəbiyyatın mənimsənilməsi məhz bədii tərcümə vasitəsilə gerçəkləşir. Məhz bu səbəbdən bədii tərcümənin bütün aspektlərdən öyrənilməsi və bu aspektlərin içində problemlərin dairəsinin müəyyənləşdirilməsi vacib bir məsələdir. Bu prosesdə tərcüməçinin əməyi misilsizdir.

XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında realist ədəbi cərəyanın başçısı, böyük ədibimiz Cəlil Məmmədquluzadənin yaradıcılığı ilə tanış olmaq imkanına malik olan bir sıra xarici ölkə yazıçıları və mətbuat işçiləri onun əsərlərini geniş oxucu kütləsinə layiqincə çatdırmışlar. Ədibin “Poçt qutusu” hekayəsi ingilis dilində F.Qlaqolevanın tərcüməsində 1977-ci ildə Moskvada “Progress” nəşriyyatında, Bakıda “Araz” nəşriyyatında, V.Talışlının tərcüməsində isə “Azerbaijan International” jurnalında nəşr olunmuşdur [47, 43-47; 48, 31-38; 50, 24-26].

Dahi sənətkarın “Bəlkə də qaytardılar” hekayəsi “Azerbaijan International” jurnalının əməkdaşı A.Hacıyeva tərəfindən ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur [49, 30-33].

Əsərlərində təsvir etdiyi dövr haqqında mükəmməl məlumat verən görkəmli nasir və dramaturq Əbdürrəhimbəy Haqverdiyevin məşhur “Bomba” hekayəsini ingilis dilinə David Foreman tərcümə etmişdir [4, 49-51].

XX əsr Azərbaycan mədəniyyəti tarixində görkəmli yer tutan Abdulla Şaiqin “Məktub yetişmədi” hekayəsi F.Qlaqoleva tərəfindən ingilis dilinə tərcümə olunmuş və “Azerbaijanian Prose” toplusunda dərc edilmişdir [71, 59-62; 73, 71-75].

Hekayə elə həmin tərcüməçinin imzası ilə “Azerbaijan International” jurnalında da yer almışdır [72, 22-23].

Azərbaycan ədəbiyyatına “Qaraca qız” kimi bir inci bəxş edən Süleyman Sani Axundovun “Qonaqlıq” hekayəsi də ingilis dilinə tərcümə edilmişdir. Tərcümənin müəllifi Faina Qlaqolevadır [5, 61-62; 6, 48].

“Qılınc və qələm”, “Dumanlı Təbriz” kimi tarixi romanların müəllifi olan Məmməd Səid Ordubadinin də yaradıcılığı tərcüməçiləri cəlb etmişdir.

Belə ki, “Dumanlı Təbriz” romanından bir parça “Culfada” adı altında ingilis dilində çapdan çıxmışdır. Tərcümənin müəllifi Ronald Vrundur [58, 63-69; 59, 50-57].

Dahi yazıçı-dramaturq Cəfər Cabbarlının “Firuzə” hekayəsini ingilis dilinə S.Babayev və David Forman tərcümə etmişlər [39; 24, 117-127; 25, 67-77].

Haqsız yerə uzaq Sibirə sürgün olunmuş, vətənidən kənarında dünyasını dəyişən, əsərləri və gündəlikləri nəmlikdən yararsız hala düşmüş, “Qızlar bulağı”, “Qan içində” kimi romanların müəllifi olan Yusif Vəzir Çəmənəminlinin “Ağsaqqal” hekayəsi Faina Qlaqoleva tərəfindən ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur [76, 77-79; 77, 64-65].

“Abşeron”, “Qara daşlar” və s. əsərlərin müəllifi, Xalq yazıçısı Mehdi Hüseynin “Kərəm əfsanəsi” əsəri də ingilis oxucularına təqdim edilmişdir [31, 10-14].

Yazıcının “Rəqiblər” adlı hekayəsi də ingilis dilinə tərcümə edilən əsərlərdəndir. Hekayənin tərcüməçisi Andrey Markovdur [32, 181-191; 34, 117-127].

İnsan və xarakter, cəmiyyət və şəxsiyyət problemini son dərəcə tipik həyatı faktlarla və canlı səhnələrlə təcəssüm etdirən ədibin “Yeraltı çaylar dənizə axır” əsəri də ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur. Həmin tərcümənin müəllifi Jalə Qəribovadır [33, 42].

“Şamo”, “Saçlı” romanları, “Mehman”, “Medalyon”, “Aynalı” povestlərinin müəllifi kimi tanınan məşhur Azərbaycan yazıçısı Süleyman Rəhimovun da hekayələri xarici dillərə tərcümə olunmuşdur. Belə ki, yazıcının “Həyat açarı” hekayəsi Ronald Run tərəfindən ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur [62, 129-143; 63, 79-95].

Məşhur Azərbaycan yazıçısı İsa Hüseynovun (Muğanna) “Kənddə toy vardı” hekayəsi ingilis dilinə Faina Qlaqoleva tərəfindən tərcümə olunmuşdur [36, 293-297].

Yazıcının “Şinel” və “Əmiqızı” hekayələri də ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur. Tərcümələrin müəllifi Vüsalə Rəhimovadır [57, 81-86; 56, 86-90].

Görkəmli Azərbaycan yazıçısı Gülhüseyn Hüseynoğlunun yaradıcılığı da tərcüməçiləri cəlb etmişdir. Bunun nəticəsi kimi yazıcının mənzum şeirləri ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur. Tərcümənin müəllifi Faina Qlaqolevadır [35, 271-273].

“Ceyran ovu”, “Yasəmən ağacı”, “Su dəyirmanı”, “Şəhərdən gələn ovçu”, “Qırçı və qırmızı çiçək”, “Atayevlər ailəsi”, “Sən həmişə mənimləsən” kimi oxunaqlı əsərləri ədəbiyyatımıza bəxs edən görkəmli yazıçı-dramaturq İ.Əfəndiyevin də yaradıcılığı tərcüməçilərin diqqətindən yayınmamışdır.

Əmək və sevgi İlyas Əfəndiyev yaradıcılığının əsasını təşkil edir. Yazıçı belə hesab edirdi ki, insan əmək və sevgi ilə yüksəlir. Bu səbəbdən dramaturq gəncləri işdə, istehsalatda sevgi-məhəbbət münasibətində təsvir edir. “Qırçı və qırmızı çiçək” hekayəsi də onlardan biridir. Həmin hekayə də bir sıra xarici dillərə, o cümlədən ingilis dilinə tərcümə edilmişdir. Qeyd edək ki, “Azerbaijanian Prose” antologiyasına daxil olan tərcümənin müəllifi Elis İnqmandır [26, 15-22; 27, 217-223; 28, 132-138].

Görkəmli nasir, dramaturq, publisist Mirzə İbrahimovun “Pəri xala və Lenin” hekayəsi də ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur. “Azerbaijani Prose” antologiyasına daxil olan bu tərcümənin də müəllifi Elis İncəmandır [37, 131-153; 38, 193-211].

Görkəmli yazığımız Əbülhəsən Ələkbərzadənin də yaradıcılığı tərcüməçilərin nəzərlərini cəlb etmişdir. Ədibin müharibə mövzusunda yazılmış “Oxu, bülbülüm, oxu” hekayəsi ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur. Tərcümənin müəllifi Ronald Vrunda [7, 173-179; 8, 104-111].

İncə yumorlu, satirik, eyni zamanda lirik, insan qəlbinin ta dərinliklərinə nüfuz edən hekayələrlə ədəbiyyatımızda özünəməxsus yer tutan məşhur Azərbaycan yazıçısı Salam Qədirzadənin “Qar üstündə qızılqullar” hekayəsi isə tərcüməçi Ronald Vrunda maraqlı oymuş və o, həmin hekayəni ingilis dilinə çevirmişdir [44, 261-269; 45, 170-178].

Azərbaycan nəsrinin görkəmli nümayəndələrindən olan Hüseyin Abbaszadə hər zaman müasir mövzularda yazan nasirlərdəndir. Yazıçı məişət təfərrüatlarını çox dəqiqliklə göstərir. Nasirin “Onun adı” hekayəsi isə Faina Qlaqoleva tərəfindən ingilis dilinə tərcümə edilmişdir [1, 275-279; 2, 165-168].

Tanınmış Azərbaycan yazıçısı Ələviyyə Babayevanın “O, bundan şirindi” hekayəsi Faina Qlaqoleva tərəfindən ingilis dilinə tərcümə edilmişdir [22, 281-283; 23, 180-181].

Yazıcının “Daş oğlan” adlı əsəri “Azerbaijan International” jurnalının səhifələrində yer almışdır. Hekayəni ingilis dilinə Gülnar Aydəmirova tərcümə etmişdir [41, 17-18].

Nasirin “Üç öpüş”, “Salxım söyüdün əfsanəsi” və “Sədaqət” nağılları ingilis dilinə Sevinc Məhərrəmov tərəfindən tərcümə edilmişdir [43, 22-28; 42, 28-31; 40, 31-35].

Məşhur Azərbaycan yazıçısı İsi Məlikzadənin “Qonşular” hekayəsi ingilis dilinə Zeydulla Ağayev, “Oğul” hekayəsi isə Faina Qlaqoleva tərəfindən çevrilmişdir [46, 22-35; 53, 331-333; 54, 194-195].

İstedadlı nasir, dramaturq, kinossenarist Anar xarici dillərə daha çox tərcümə olunan yazıçılarımızdandır. Görkəmli nasirin məşhur əsərlərindən olan “Beşmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi” romanı mütərcimlərin ən çox müraciət etdiyi əsərlərdəndir. Belə ki, roman bir çox dillərə tərcümə olunmuşdur.

Əsərin ingilis dilinə tərcümələri “Soviet literature” jurnalında, 1977-ci ildə çapdan çıxmış “Azerbaijan Prose” antologiyasında və Zeydulla Ağayevin tərcümələrindən ibarət olan “Modern Azerbaijan Prose” kitabında da yer almışdır [14, 93-102; 15, 335-343; 11, 8-23; 13, 70-84].

Yazıcının əsərlərindən ibarət “The last night of the old year” adlı kitabı Bakıda ingilis dilində 1987-ci ildə işıq üzünə görmüşdür. Kitaba yazıcının bir neçə hekayəsi və “Əlaqə” povesti də daxildir. “Ötən ilin son gecəsi” hekayəsini E.Meninq, “Mən, sən, o və telefon” hekayəsini L.Flaksman, “Asılıqanda işləyən qadının söhbəti” və “Gürcü ailəsi” hekayələrini T.Vedentey, “Əlaqə” povestini isə İsmixan Rəhimov tərcümə etmişdir [12].

Dramaturqun çox maraqlı mövzuda yazılmış “Mən, sən, o və telefon” hekayəsi də ingilis dilinə çevrilmişdir [20, 79-92; 21, 29-53; 9, 22-29].

Qeyd edək ki, 1987-ci ildə nəşr olunmuş tərcümənin müəllifi L.Flaksman, “Azerbaijan International” jurnalında yer almış tərcümənin müəllifi isə Vəfa Talışlıdır.

Nasirin “O gecənin səhəri” hekayəsi ingilis dilinə Vəfa Məstanova tərəfindən tərcümə edilmişdir [17, 38-41].

Yazıcının müəllifi olduğu “Qırmızı limuzin” hekayəsi də ingilis oxucularına doğma dillərində təqdim edilmişdir [16, 499-504; 18, 236-242].

Yazıcının “Asılıqanda işləyən qadının söhbəti” hekayəsi T.Valenteydə və R.Nəbioğluda maraqlı oyanmış və onlar hekayəni ingilis dilinə tərcümə etmişlər [19, 24-28; 10, 91-93].

Tanınmış yazıçı Mövlud Süleymanlının “Quru kəllə” hekayəsi ingilis dilinə Vüsələ Rəhimova tərəfindən tərcümə edilmişdir [74, 245-257].

Azərbaycanın Xalq şairi, ədəbiyyatımızın parlaq simalarından olan Bəxtiyar Vahabzadənin də hekayələri ABŞ-ın İndiana Universitetinin nəşriyyatında ingilis dilində işıq üzü görmüşdür [75].

Neçə-neçə ürəyəyatımlı şeirlərlə oxucuların qəlbinə yol tapan məşhur Azərbaycan şairi Fikrət Qoca qələmini nəsrədə də sınaşmışdır. Şairin “Adəm və Fatmanisə” hekayəsini ingilis dilinə Aytən Əliyeva və Aynurə Hüseynova tərcümə etmişlər [29, 82-83; 30, 218-220].

Görkəmli Azərbaycan şairi Səməd Vurğunun layiqli davamçısı olan məşhur yazıçı Yusif Səmədoğlunun “Güllər” (tərcümə edən Gülnar Aydınova), “Astana”, “Bayatı-Şiraz” və “İnjada bahar” hekayələri (tərcümə edən Rasim Nəbioğlu) isə ingilis dilində işıq üzü görmüşdür [67, 108-111; 68, 211-216; 69, 36-48; 66, 48-63; 70, 63-70].

İstedadlı yazığımız Afaq Məsudun “O” və “Yataqxana” hekayələri də ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur [52, 145-155; 51, 362-369].

XX əsrin sonlarında məşhurlaşan yazıçı Əmir Pəhləvanın “Right to live morally” kitabı 1998-ci ildə Los-Ancelesdə çapdan çıxmışdır [60].

Nasirin “Meşə” hekayəsi də ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur. Tərcümənin müəllifi Leyla Bayramovadır [61, 318-324].

Rusdilli Azərbaycan yazıçılarında olan Natiq Rəsulzadənin də əsərləri ingilis dilinə tərcümə edilmişdir [64, 348-356; 65].

Tanınmış tədqiqatçı-alim, tərcüməçi Zeydulla Ağayevin ərsəyə gətirdiyi “Modern Azerbaijan Prose” kitabı böyük maraqlı doğurur. Kitaba aşağıdakı yazıçıların əsərlərinin ingilis dilinə tərcümələri daxildir: Sabir Əhmədli. “Dənizdən gələn səs”; İsi Məlikzadə. “Qonşular”; Maqsud İbrahimbəyov. “Meydançada rahat yer”; Anar. “Ötən ilin son gecəsi”; Afaq Məsud. “O” [3].

2012-ci ildə ABŞ-da nəşr edilən “Modern Azerbaijan Prose” adlı kitaba XX əsr yazıçılarından hekayələri daxildir: İsmayıl Şıxlı. “Qızıl ilan”, “Namərd gülləsi” (tərcümə edən Gülnara Hüseynova); Əzizə Cəfərzadə. “Üç öpüş”, “Salxım söyüdü əfsanəsi”, “Sədaqət” (tərcümə edən Sevinc Məhərrəmov); Yusif Səmədoğlu. “Astana”, “Bayatı-Şiraz”, “İnjada bahar” (tərcümə edən Rasim Nəbioğlu); Çingiz Hüseynov. “Adalar” (tərcümə edən Holli Smit); İsa Muğanna. “Şinel”, “Əmiqizi” (tərcümə edən Vüsələ Rəhimova); Anar. “Asılıqanda işləyən qadının söhbəti” (tərcümə edən Rasim Nəbioğlu); Elçin. “Sarı gəlin” (tərcümə edən Aytən Əliyeva və Aynur Hacıyeva); Mövlud Süleymanlı. “Quru kəllə” (tərcümə edən Vüsələ Rəhimova); Əmir Pəhləvan. “Meşə” (tərcümə edən Leyla Bayramova) [55].

Sevindirici haldır ki, Azərbaycanda istedadlı tərcüməçilər nəslə yetişib və yetişməkdə davam edir və onlar nəsrimizi xarici, xüsusilə Avropa oxucularına çatdırmaqda böyük səy göstərir. Əminik ki, onların əməyi

sayəsində əcnəbi oxucular bizim bir çox maraqlı hekayələrimiz, dəyərli povest və romanlarımızla yaxından tanış ola biləcəklər.

İSTİFADƏ OLUNMUŞ ƏDƏBİYYAT:

1. Abbaszade H. A man's name, p. 275-279 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
2. Abbaszade H. A man's name, p. 165-168 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
3. Agayev Zeidulla. Modern Azerbaijan Prose. Baku, "Azarnashr", 2003, 155 p.
4. Akhverdov A. The bomb, p. 49-51 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
5. Akhundov S. S. The dinner party, p. 61-62 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
6. Akhundov S.S. The dinner party, p. 61-62 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
7. Alekperzade A. Sing, nightingale, sing, p. 173-179 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
8. Alekperzade A. Sing, nightingale, sing, p. 104-111 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
9. Anar. Me, you, him and the telephone // "Azerbaijan International" magazine. № 12.1, spring 2004, p. 22-29
10. Anar. Talk of the cloakroom attendant, p. 91-93 // Modern Azerbaijanian Prose. USA, 2012, 488 p.
11. Anar. The last night of the old year, p. 8-23 // Anar. The last night of the old year. Baku, "Yazichi", 1987, 160 p.
12. Anar. The last night of the old year. Baku, "Yazichi", 1987, 160 p.
13. Anar. The last night of the past year, p. 70-84 // Agayev Zeidulla. Modern Azerbaijan Prose. Baku, "Azarnashr", 2003, 155 p.
14. Anar. The last night of the year // "Soviet literature" magazine, 1969, № 12, p. 93-102
15. Anar. The last night of the year, p. 335-343 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
16. Anar. The limousine. // "World literature today" magazine. USA, 1996, p. 499-504
17. Anar. The morning of that night // "Azerbaijan International" magazine, № 7.1, spring 1999, p. 38-41
18. Anar. The red limousine, p. 236-242 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
19. Anar. The story of a cloak-room attendant, p. 24-28 // Anar. The last night of the old year. Baku, "Yazichi", 1987, 160 p.
20. Anar. The telephone // "New world review" magazine. December, 1968, p. 79-92
21. Anar. The telephone, p. 29-53 // Anar. The last night of the old year. Baku, "Yazichi", 1987, 160 p.
22. Babaeva A. That one was sweeter, p. 281-283 // Azerbaijanian Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.

23. Babaeva A. That one was sweeter, p. 180-181 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
24. Djabarly Dj. Firuza, p. 117-127 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
25. Djabarly Dj. Firuza, p. 67-77 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
26. Efendiev I. The roofer and the red flower // "Soviet literature" magazine, 1969, № 12, p. 15-22.
27. Efendiev I. The roofer and the red flower, p. 217-223 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
28. Efendiev I. The roofer and the red flower, p. 132-138 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
29. Goja Fikrat. Adam and Fatmanisa // "Azerbaijan International" magazine, № 12.1, spring 2004, p. 82-83
30. Goja Fikrat. Adam and Fatmanisa, p. 218-220 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
31. Gusein M. A legend of Kerem // "Soviet literature" magazine, 1969, №12, s.10-14
32. Gussein M. Rivals, p. 181-191 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
33. Husein M. Underground rivers flow into the sea // "Azerbaijan International" magazine. №7.1, spring 1999, p. 42
34. Hussein M. Rivals, p. 117-127 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
35. Husseinogly Gyulhusein. Prose poems, p. 271-273 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
36. Husseinov Isa. A village wedding, p. 293-297 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
37. Ibragimov Mirza. "Peri-hala and Lenin" // "Soviet literature" magazine. 1969, № 12, p. 131-153
38. Ibragimov Mirza. "Peri-hala and Lenin", p. 193-211 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
39. Jabbarly J. Firuza. Baku, "Gandgelik", 1970, 28 p.
40. Jafarzade Aziza. Faithfulness, p. 31-35 // Modern Azerbaijani Prose, USA, 2012, 488 p.
41. Jafarzade Aziza. Stone boy, p. 17-18 // Azerbaijan International, № 11.3, autumn 2003
42. Jafarzade Aziza. The legend of the weeping willow, p. 28-31 // Modern Azerbaijani Prose, USA, 2012, 488 p
43. Jafarzade A. Three kisses, p. 22-28 // Modern Azerbaijani Prose, USA, 2012, 488 p.
44. Kadyrzade S. Roses in the snow, p. 261-269 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
45. Kadyrzade S. Roses in the snow, p. 170-178 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
46. Malikzadah Issa. The neighbors, p. 22-35 // Agayev Z. Modern Azerbaijan Prose. Baku, "Azarnashr", 2003, 155 p.

47. Mamedkulizade Dj. The letterbox p. 43-47 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
48. Mamedkulizade Dj. The letterbox, p. 31-38 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
49. Mammadguluzade J. Maybe they'll give it all back // "Azerbaijan International" magazine. №7.1, spring 1999, p. 30-33
50. Mammadguluzade J. The Post box // "Azerbaijan International" magazine. №7.1, spring 1999, p. 24-26
51. Masud Afag. Dormitory, p. 362-369 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
52. Massud Afag. She, p. 145-155 // Agayev Z. Modern Azerbaijan Prose. Baku, "Azarnashr", 2003, 155 p.
53. Melikzade Isi. The son, p. 331-333 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977
54. Melikzade Isi. The son, 194-195 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
55. Modern Azerbaijanian Prose. USA, "Trafford Publishing", 2012, 488 p.
56. Muganna Isa. Cousin, p. 86-90 // Modern Azerbaijanian Prose. USA, 2012, 488 p.
57. Muganna Isa. The overcoat, p. 81-86 // Modern Azerbaijanian Prose. USA, 2012, 488 p.
58. Ordubady M. S. In Djulfa, p. 63-69 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
59. Ordubady M. S. In Djulfa, p. 50-57 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
60. Pahlavan Amir. Right to live morally. USA, California, Los Angeles, 1998, 56 p.
61. Pahlavan Amir. The forest, p. 318-324 // Modern Azerbaijanian Prose, USA, 2012, 488 p.
62. Ragimov Suleiman. The key to life, p. 129-143 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
63. Rahimov Suleiman. The key to life, p. 79-95 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
64. Rasulzade Natig. Tram, p. 348-356 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
65. Rasulzadeh Natig. Among ghosts. Baku, CBS, 2011, 472 p.
66. Samadoghlu Yusif. "Bayati-Shiraz", p. 48-63 // Modern Azerbaijanian Prose, USA, 2012, 488 p.
67. Samadoghlu Yusif. Flowers // "Azerbaijan International" magazine, № 12.1, spring 2004, p. 108-111
68. Samadoghlu Yusif. Flowers, p. 211-216 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
69. Samadoghlu Yusif. "The threshold", p. 36-48 // Modern Azerbaijanian Prose, USA, 2012, 488 p.
70. Samadoghlu Yusif. "Time of spring in the hill of Inja", p. 63-70 // Modern Azerbaijanian Prose, USA, 2012, 488 p.

71. Shaig A. An undelivered letter, p. 59-62 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.
72. Shaig A. Undelivered letter // "Azerbaijan International" magazine. №7.1, spring 1999, p. 22-23
73. Shaik A. An undelivered letter, p. 71-75 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
74. Suleymanli Movlud. A man, p. 245-257 // Modern Azerbaijani Prose. USA, 2012, 488 p.
75. Vahabzade Bahtiyar. Selected works of poems, short stories and a play. USA, Indiana, Indiana University, 1997, 149 p.
76. Vezir Y. A good omen, p. 77-79 // Azerbaijani Prose. An anthology. Moscow, "Progress Publishers", 1977, 377 p.
77. Vezir Y. A good omen, p. 64-65 // Azerbaijani Prose. An anthology. Baku, "Araz", 2006, 423 p.

Solmaz Abdullaeva-Azadova

The coverage of the Azerbaijani prose of XX century in English

S u m m a r y

The given article touches upon the observing of the translation of Azerbaijani prose of the XX century into English.

Солмаз Абдуллаева-Азадова

Освещение азербайджанской прозы XX века на английском языке

Р е з ю м е

Статья посвящена обзору переводов азербайджанской прозы XX века на английский язык.

KLASSİK İRS: TARİXİ VƏ NƏZƏRİ PROBLEMLƏRİ

Rafael Hüseynov. Nəsimi şeirində musiqi və Nəsimi şeiri musiqidə	5
Aida Gasimova. Typies and images of beauty in the classical Azerbaijani poetry	24
Leyla Bayramova. Kişvərinin farsca “divan”ında poetik mənanı gücləndirmə vasitələri.....	29
Gülzar Əqiq. Fətəli şah Qacar – şair-hökmdar	38
Heybət Heybətov. Ərəb şeirinin yaranması, onun məzmun və forma xüsusiyyətləri	44
Turanxanım Hübətova. Hötenin fəlsəfi görüşlərində islam	53
Mələhət Kələntərli. Türk-islam dövrlərində qadın hökmdarlar və xanım naibələr	62
Təranə Rüstəмова. İslamaqədərki dini baxışlarda və folklorda yer alan alleqorik ünsürlər	77

YENİ VƏ MÜASİR DÖVRDƏ ƏDƏBİ-MƏDƏNİ PROSES

Solmaz Abdullayeva-Azadova. XX əsr Azərbaycan nəsrinin ingilis dilində işıqlandırılması	85
Məilə Allahverdiyeva. Azərbaycan türkcəsinin təşəkkülü	93
Tomiris Babanlı. Müasir Azərbaycan şairlərinin yaradıcılığı ingilis tərcümələrində	97
Торакханум Гусейнова. Феномен Банин в азербайджанской эмигрантской литературе.....	107
Т. Аскеркызы. Азербайджан в поэзии Сергея Есенина	114
Kəmalə İslamzadə. “Ana” arxetipinin “ögey ana” paradigması.....	121
Ceyran Qənbərli. Mən sizin şimalı dostunuz və qardaşınızam.....	128
Ləman Muxtarova. Əhməd Cavadın vətən sevgisi	137
Кямалә Зейналова. Право на память	144
Göyərçin Abidqızı. XX əsrin əvvəllərində Şərqi Türküstanda uyğur ədəbiyyatının ictimai-siyasi vəziyyəti	150
Кубра Шамилова. Летописец Азербайджанской прессы и литературы	156

TARİXİ-MƏDƏNİ ABİDƏLƏRİN QORUNMASI VƏ TƏDQIQI. MUZEYŞÜNASLIQ

Səadət Bünyadzadə. Musiqi və rəqslərimiz xarici mənbələrdə.....	163
Vüsalə Məmmədova. Azərbaycan inciləri Ermitajda	166
İnarə Səfiyeva. Ədəbi şəxsiyyətlər heykəllərdə	170